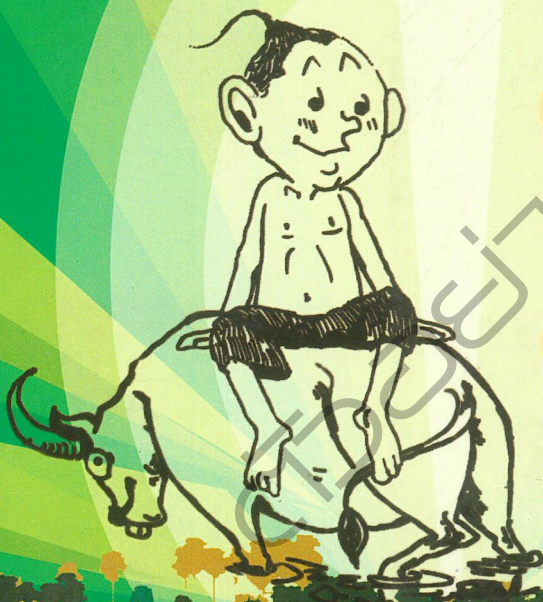


วรรณกรรมแห่งทุ่งรวงทอง

ถ่ายทอดวิถีชีวิตของความเป็น "ชาวนาไทย"

ด้วยปลายปากกาของ "ลูกชาวนา"

เด็ก ชาย ชาว นา



The Knowledge Center

นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า

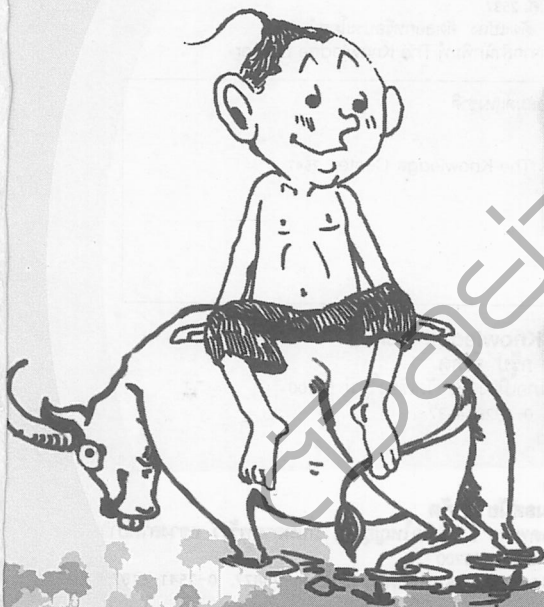
ลำอูด ฮวบเจริญ

วรรณกรรมแห่งทุ่งข้าวรวงทอง

ถ่ายทอดวิถีชีวิตของความเป็น "ชาวนาไทย"

ด้วยปลายปากกาของ "ลูกชาวนา"

เด็ก ชาย ชาว นา



The Knowledge Center

นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า

ลำดูล ฮวบเจริญ



คำนำสำนักพิมพ์

ชาวนา ในความทรงจำของผู้คนสมัยนี้ อาจเป็นเพียง ภาพเลื่อน ๆ ในมือถือเคี้ยวเก่า ๆ แผ่นหลังสู้ฟ้าก้มหน้าสู้ดิน เกี่ยวข้าวอยู่กลางทุ่งนา หรือบ้างก็เดินเท้าเปล่าลุยควายแถมเดินเอื่อย ๆ อยู่ตามท้องนา และหลายคนก็รู้จักชาวนาผ่านสื่อโทรทัศน์ ที่มักเสนอภาพชาวนาที่ออกมาประท้วงครั้งแล้วครั้งเล่า เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลช่วยเหลือให้ราคาข้าวของพวกเขาแพงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

วิถีชีวิตเดิมที่สืบทอดกันมายาวนานของชาวนาไทย ที่ปลูกข้าวคุณภาพดี ๆ รสชาติอร่อยอย่าบอกใครให้เราได้กินกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ แล้วยังผลิตได้มากเป็นอันดับต้น ๆ ของโลกอีกด้วย

สำนักพิมพ์ The Knowledge Center ขอเป็นส่วนหนึ่งในความภาคภูมิใจของ “ข้าวไทย” และ “ชาวนาไทย” จึงนำหนังสือที่น่าอ่านทรงคุณค่ายิ่งเรื่อง “เด็กชายชาวนา” จากปลายปากกาของ “ลูกชาวนา” มาจัดพิมพ์เป็นครั้งที่ ๓ เพื่อให้ผู้อ่านอ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนรุ่นหลังได้ร่วมสัมผัสวิถีชีวิตชาวนาไทย อันเป็นรากแก้วที่น่าภาคภูมิใจและร่วมสืบสานกันต่อไป

ด้วยความปรารถนาดี
The Knowledge Center



〇〇
= ចក្ខុវិស័យ =

“ តែប៉ុន្មានប៉ុន្មាន ” ដើម្បីអំពី កត្តាដែលបានកើតឡើងនេះ
ដើម្បីអំពីការបំបែក អំពីអំពើ ឥតអំពីការបំបែក ឥតអំពីការបំបែក ឥតអំពីការបំបែក
ដែលបានកើតឡើងនេះ.

ចំពោះ បញ្ហា ដើម្បីអំពី កត្តាដែលបានកើតឡើងនេះ ឥតអំពីការបំបែក
ចំពោះ បញ្ហា ដើម្បីអំពី កត្តាដែលបានកើតឡើងនេះ ឥតអំពីការបំបែក
ចំពោះ បញ្ហា ដើម្បីអំពី កត្តាដែលបានកើតឡើងនេះ ឥតអំពីការបំបែក
ដែលបានកើតឡើងនេះ.

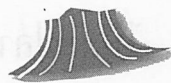
ចំពោះ បញ្ហា ដើម្បីអំពី កត្តាដែលបានកើតឡើងនេះ ឥតអំពីការបំបែក
ចំពោះ បញ្ហា ដើម្បីអំពី កត្តាដែលបានកើតឡើងនេះ ឥតអំពីការបំបែក
ដែលបានកើតឡើងនេះ.

ឥតអំពីការបំបែក អំពីអំពើ ឥតអំពីការបំបែក ឥតអំពីការបំបែក
ដែលបានកើតឡើងនេះ.

៤ មិថុនា ២៥៥៥



สารบัญ



พรานปลาไหล

๙

ไปชักขนางกับพ่อ

๑๗

ไปชักกบจำศีล

๒๗

ไปเลี้ยงควาย

๓๕

ลุงทวน คนทำตาล

๔๕

เที่ยวงานวัด

๕๓

ไปลงขำย

๖๑

ไปล่ากระต่ายป่า

๖๙

ลงแขกเกี่ยวข้าว

๗๕

ช่วยพ่อทำนา

๘๕

ตาฟอยคนหนังเหนียว

๙๓

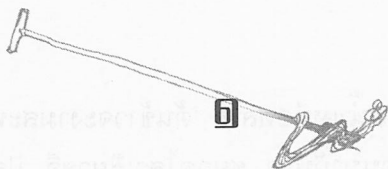
ไปโรงเรียน	๑๐๕
พรานหนึ่งสติ๊ก	๑๑๕
ไปสุมปลา	๑๒๓
เรือผีหลอก	๑๓๓
จีบสาวข้ามถิ่น	๑๔๕
เก็บข้าวตก	๑๕๓
เกาะเรือโยง	๑๖๑
ลูกศิษย์พระ	๑๗๑
ลากปูเล	๑๘๑
เที่ยวงานวัดขุนอินทร์ประมูล	๑๘๙
หน้าปลาสร้อย	๑๙๙
เมื่อ...กรรม...ติดจรวด	๒๑๑
บ้านนอกเข้ากรุง - ๑	๒๒๑
บ้านนอกเข้ากรุง - ๒	๒๒๙

๘ เด็กชายชาวนา



ลำจุล ฮวบเจริญ





พรานปลาไหล

คนโบราณท่านช่าง “เจ้าบทเจ้ากลอน” เสียจริง ๆ ดังคำพังเพยที่ได้ยินมาตั้งแต่จำความได้ ที่ว่า “เกลียดตัวกินไข่ เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง”

ชัดเจน ไพเราะเพราะพริ้ง และตรงเป้าหมายดีเสียจริง ๆ ความหมายมืออย่างไรก็รู้ ๆ กันอยู่ ไม่จำเป็นต้องอธิบายอะไรกันอีก เบี้ยวปากอยากกินแกงปลาไหลรสจัด ไปล่าปลาไหลกันดีกว่า

เมื่อยามน้ำเหนือหลากเดือนสิบเอ็ด ท้องทุ่งที่ราบลุ่มเจ้าพระยาตอนล่าง อยุรยา อ่างทอง สิงห์บุรี เมืองอยู่ข้าวอยู่น้ำริมเจ้าพระยา น้ำจะไหลเข้าคลองซอย ออกไปกลางทุ่ง ดูเจ็ญองเว้งว้างไปหมด



ห้องนายน่าน้ำเหนือหลาก ต้นข้าวจะงามสะพรั่งด้วยปุ๋ย
ธรรมชาติที่ปนเปื้อนมากับน้ำ ชูยอดไสวเขียวขจี ปลายใบเรียว
พลั้เป็นลอนคลื่นเมื่อลมทุ่งโชยแผ่วเบา ผักบุ้งนายอดอวบ อวด ดอก
ขาวทรงปากลำโพง น่าเด็ดไปแกงส้ม

ยามเย็นจนค่ำ แมลงปอกระพือปีกถึยิบ ถลาร่อนไล่จับกิน
ยุงที่ออกหากินชายทุ่ง กบตัวน้อยและเขียดนาระริงน้ำใหม่กระโดด
อยู่หยอย ๆ บ้างจับกลุ่มร้องเพลงเสียงดังอืดแอ็ด ๆ รมงมทุ่ง

ชานายามนี้จะต้องคอยดูแลเอาใจใส่มากพอสมควร เพราะ
อีกไม่นานวันต้นข้าวจะตั้งท้องออกรวงให้เก็บเกี่ยววัชพืชต่าง ๆ
จะต้องกำจัดออกไปให้หมด

หากน้ำไม่ลึกมากเพียงเข้าเพียงเอวก็ลงไปลุย หากลึก
กว่านั้นก็ถ่อเรือออกไปถอนวัชพืช เช่น ผักบุ้งนา หญ้าปล้อง
หญ้าหวาย โสนนาดอกเหลืองหรือวัชพืชลอยน้ำ ผักปอด ผักตบ
และแพงพวย ต้องกำจัดออกไปให้หมด มิฉะนั้นจะเป็นปัญหายาม
เก็บเกี่ยว

เมื่อได้มากพอให้เอาไปกองรวมกันไว้ตรงช่องว่างหัวคันนา
หาไม้รวกปลายแหลมเสียบปักไว้กันเลือนไหลเมื่อลมแรง

นานวันส่วนที่จมน้ำก็จะเน่า ปลาไหลจะมาทำรังออกลูกออก
หลานยัวเยี้ย คอยเก็บเกี่ยวของบุญของเนา แมลง กบ เขียด กุ้ง และ
ปลาที่ตายในนาข้าว จะเป็นอาหารจานโปรดของปลาไหลเหล่านั้น

หาคะแครงตาถี่หน้อยกันลึก ขนาดและรูปทรงคล้าย

กระทะใบบัว ถ่อเรืออีโปงไปอย่างเจียนกริบ แล้วบรรจงเสียบตะแกรงเข้าไปใต้กองวัชพืช หาไม้กระทุ้งกองขยะสักสองสามที ปลาไหลจะตกใจจนรังแตกหนีพรดพรดมุดน้ำลงไปติดตะแกรงกันลึก แล้วค่อย ๆ ดึงตะแกรงออกมา เอาสวิงต่ายบรจจขึ้นออกไปข้างช่อง รอลงหม้อแกงต่อไป

การจับปลาไหลยามน้ำหลากยังมีอีกวิธีหนึ่งที่ค่อนข้างจะ “ไฮเทค” ลักหน้อย และเป็นการหลอกลวงกันชัด ๆ คือ การจับด้วย “ลัน”

“ลัน” เป็นเครื่องมือจับปลาไหลมาแต่โบราณ ปัจจุบันไม่มีใครนิยม เพราะยุ่งยากและเปลืองเหยื่อล่อ และปัจจุบันเหยื่อล่อมีราคาแพง เหยื่อดังกล่าวคือปลาร้ายังไม่ละครีบ

ให้หาไม้ไผ่สีสุกซึ่งปลุกตามริ้วบ้านหรือที่นิยมปลุกกันตามหัวไร่ปลายนา ขนาดโตสักเท่านั้นเอง เท้าโคนชากำลังเหมาะ เลื่อยตัดให้ยาวสัก ๒-๓ ปล้อง ทะลวงปล้องให้ทะลุ โดยเว้นช่วงปลายไว้คล้ายกระบองน้ำ

ทางปากให้ทางทรงกรวยเสียบเข้าไป เอาปลาร้ายัดเข้าไปเป็นเหยื่อล่อ เตรียมลักลอบยี่สิบอัน เอาไปวางให้จมน้ำใกล้หัวคันนา น้ำตื้นสักเพียงเท่า แล้วทำเครื่องหมายไว้กันหลงลืม ชาวนานิยมเอา “ลัน” ไปปักตอนใกล้หัวค่ำ แล้วทิ้งค้างคืนไว้

พอรุ่งเช้ามองเห็นลายมือ อย่าลืมสะพายข้องไปด้วย ไปกู้ “ลัน” ขากลับจะสะพายข้องกันไหลลู่ วาง “ลัน” ยี่สิบอันอาจได้



ปลาไหลถึงสามสิบตัว “**ลัน**” บางอันมีเจ้าของแล้วปลาไหลบางตัว
ถือสิทธิ์เข้าไปร่วมด้วยเพราะถือว่าตัวใหญ่กว่า

การจับปลาไหลด้วยสองวิธีดังกล่าว เมื่อเหลือแกง ชานา
จะขังไว้วันหลังในโอ่งเคลือบ หรืออาจแบ่งปันยามเพื่อนฝูงมา
เยี่ยมเยือน และเก็บขังไว้ได้นาน ๆ เพราะไม่บอบช้ำ

ธรรมชาติที่รอบคอบดีแท่นะครับ บนบกธรรมชาติสร้าง
นก “**อีแร้ง**” ขึ้นมาเพื่อกำจัดสัตว์ตายเน่าเหม็นบนบกให้หมดไปโดย
รวดเร็ว ส่วนในน้ำนั้นธรรมชาติสร้างปลาไหลขึ้นมาเป็นตัวกำจัด
สัตว์ตายเน่าเหม็นในน้ำอย่างได้ผลยิ่ง

เมื่อถึงเดือนสี่เดือนห้าหน้าแล้งน้ำลดก็ถึงฤดูเก็บเกี่ยว กุ้ง
หอย ปู ปลา จะพากันไปตกคลักตามห้วย หนอง คลอง ลำ -
ประโดง ซึ่งมีอยู่ทั่วทุกหนทุกแห่ง

เจ้าปลาไหลรู้หน้าที่จะตามไปด้วยไม่ลดละ ไปซุกตัวด้วย -
ตัวเองริมน้ำขอบหนองที่ดินอ่อน ๆ กลางวันจะกบดานในรูมีน้ำเต็ม
กลางคืนจะออกจากรูมาหาอาหารกินตามประสา ปลาตายปลาเน่ามี
ให้กินอย่างเหลือเฟือ

ยามหน้าแล้งนี้ชานาก็มีวิธีจับปลาไหลมาแกงกินกันได้อีก
แต่ค่อนข้างจะยากสักหน่อย โดยใช้ “**ซ่อม**” แหว่งลงไปใกล้ ๆ รู

“**ซ่อม**” เป็นเครื่องมือจับปลาไหลของชาวนาชนิดหนึ่งที
ทำด้วยเหล็กกลมโตขนาดนิ้วก้อยผู้ใหญ่มากำลังเหมาะ ตัดให้ยาวสัก
๘๐ ซม. นำมาม้วนปลายด้านหนึ่ง แล้วเอาไม้กลมยาวสักคืบเสียบ



ไว้เป็นที่จับสองมือได้พอดี ๆ

ปลายอีกด้านหนึ่งให้นำไปโรงตีเหล็ก ลังให้ช่างตีเหล็กจัดการ
ตีเป็นรูปซ่อม ตีให้เป็นสองแฉกก็พอ ปลายแฉกต้องแหลมคมกริบ
เท่านั้นก็เสร็จ ได้เครื่องมือแทงปลาไหลอย่างสมบูรณ์แบบ



อย่าลืมสะพายช่องออกไปด้วย เดินตัวปลิวไปที่ขอบหนอง
สอดสายมอหารูกลม ๆ ตรกรอยต่อของน้ำกับดินขอบหนอง หาก
เห็นเป็นรูมีน้ำขุ่น ๆ ผิดปกติละก็ใช่แล้ว รูปลาไหลอย่างแน่นอน



ให้เอา “ซ่อม” แหงลงไปในรู เป็นรัศมีวงกลม โดยให้ห่างปากรูสักคืบเศษ ๆ แหงไปเรื่อย ๆ วนไปรอบ ๆ สายตาคอยสังเกตน้ำที่ปากรูด้วย หากน้ำที่ปากรูยุบวาลงไป แสดงว่าปลาไหลรู้ตัวว่ามีภัย จะหนีลึกไปกบดานกันรูเหมือนเรือดำน้ำกบดานหลบตอร์ปิโดอย่างไรราย่างนั้นแหละ

ให้แหง “ซ่อม” ให้ลึกลงไปอีกโดยให้ห่างปากรูออกไปหน่อย หากมีเสียงดัง “กร๊อบ” รู้สึกว่าซ่อมบิตมือนิด ๆ ละก็ใช้แล้ว ซ่อมทำงานถูกต้อง

ใช้มือขุดดินอ่อนตามลงไปจนถึงปลายซ่อม บรรจงจับปลาไหลขึ้นมาทั้งซ่อม แล้วยัดลงช่อง ก่อนลงช่องห้ามดึงซ่อมออกเป็นอันขาด เพราะปลาไหลตัวลื่นมากจะดันหลุดมือไปเสียก่อน



การจับปลาไหลด้วยวิธีนี้ปลาไหลจะบอบช้ำมาก เพราะถูกแหง ชานาจะจับแต่พอกินพอแคง เพราะหากขังไว้สัก ๑-๒ วัน ก็จะตายเสียเปล่า ๆ

กลับบ้านไปหาเชือกเหนียว ๆ ร้อยเหียงอก แขนวนเข้ากับโคนไม้ แล้วไปรูดใบข่อยมาสัก ๔-๖ กำมือ กำปลาไหลพร้อมใบข่อยเข้าทางด้านหัว อย่าให้แน่นนัก แล้วรูดลงทางด้านหางสองมือสลับกันไป

ใบข่อยซึ่งคายพอ ๆ กับกระดาดทราย จะขัดเมือก

ขัดหนังสือน้ำตาลจนขาวออก ผ่าท้องเอาไส้พุงออกให้หมด แล้วซอย
บาง ๆ เติร์ยมไว้



เข้าไปในสวนหลังบ้าน ชอบกินแกงกับกล้วยน้ำว้าดิบก็ปาด
เอามาสักหนึ่งหวี ปอกเปลือกแล้วผ่าตามยาว ซอยบาง ๆ กะจำนวน
ให้พอดีกับเนื้อปลาไหลกำลังเหมาะ อย่าให้มากกว่านี้ เพราะเรา
แกงปลาไหลใส่กล้วยดิบ มิใช่แกงกล้วยดิบใส่ปลาไหล

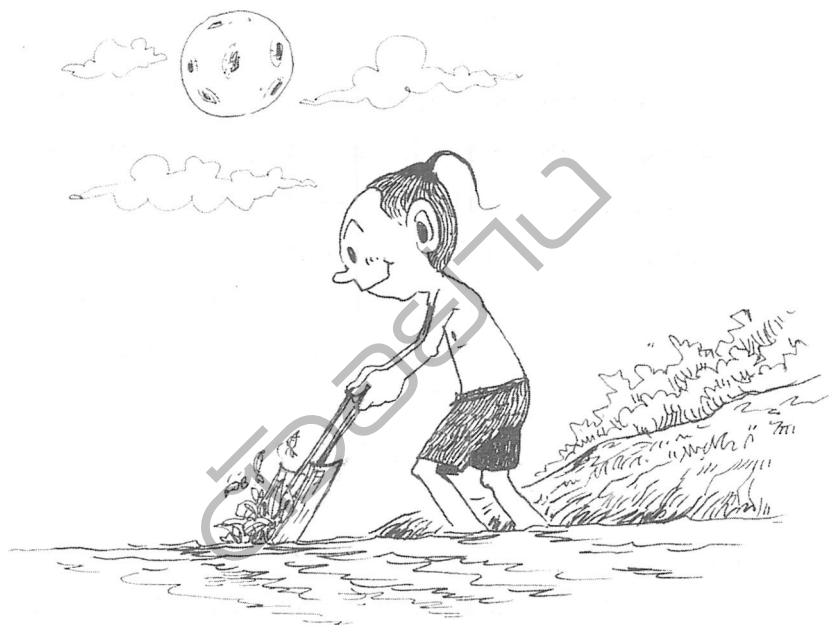
หรือหากคนชอบกระชายก็ไปซุดเอามาที่ปลูกว่าไผ่เยอะเยอะริม
สวน ล้างดินทรายให้สะอาด ซอยตามยาวเข้า ชอบมากใส่มาก ชอบ
น้อยใส่แต่น้อย อย่าให้ขัดใจกัน

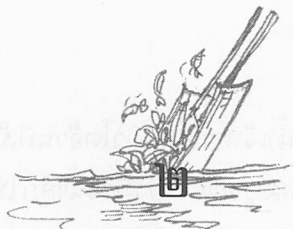
เครื่องแกงต้องถึงพริกถึงเครื่องเทศ จะแกงป่าหรือแกงกะทิ
ก็อร่อยจนเรื่องพลั๊กทั้งนั้น หากเป็นข้าวหุงหม้อดินละก็เหมาะ เปิบ
กันหม้ออะเบ็ดเป็นเสียง ๆ

“รับรองว่าพีทม่อมถนัดศรีฯ ต้องหยุดชิมโดยไม่ยอมย้าย
ไปที่อื่น”

เชื้อผู้เขียนเถอะครับ







ไปชักชานากับพ่อ

แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำสายหลักของประเทศ ไหลผ่านเมืองหลวงเก่าถึงสามยุคสามสมัย ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน

สมัยที่เชื่อนเจ้าพระยาที่จังหวัดชัยนาทยังไม่ได้สร้าง ประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๐ ลงไปนั้น ในแม่น้ำมีกุ้ง หอย ปู ปลา มากมายเหลือเฟือเป็นยิ่งนัก แม้จะเข้ก็ยังมิให้เหินบ่อย ๆ เพราะหลบหนีออกมาจากบึงบอระเพ็ด บึงน้ำจืดขนาดใหญ่ที่ เมืองปากน้ำโพ อันเป็นต้นน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา



กุ่มปลาในแม่น้ำเจ้าพระยามีตัวโตอ้วนพีเป็นยิ่งนัก เพราะมีอาหารกินอย่างอุดมสมบูรณ์ ยิ่งมีวังน้ำลึกให้หลบภัยออกลูกออกหลานในแม่น้ำเจ้าพระยา จึงมีกุ่มปลาชุกชุมตลอดปีทั้งหน้าแล้งหน้าน้ำ

ประมงน้ำจืดลุ่มเจ้าพระยาจึงมีงานทำกันทั้งปี และช่วงที่กุ่มปลาชุกชุมที่สุดคือช่วงหน้าน้ำเต็มฝั่งเจ้าพระยาในฤดูน้ำหลาก เพราะมีปลาจากบึงจากวังน้ำลึกออกมาระเริงน้ำใหม่ด้วย

เดือนสิบเอ็ดเดือนสิบสองน้ำจะเต็มฝั่งเจ้าพระยาปริ่ม ๆ พอถึงเดือนอ้ายเดือนยี่ลมหนาวจากเหนือจะโชยมา ยามนี้ปลาจะอวบอ้วนมันจุกอกเพราะเติบโตกันอย่างเต็มที่ และได้กินอาหารกันอย่างอุดมสมบูรณ์

ยามนี้จะมีแพไม้ซุงสัก ใช้หวายปามัดจุกซุงรวมกันเป็นผืนยาวใหญ่ ส่วนไม้เนื้อแข็งมันหนักจะจมน้ำ จึงมีแพลูกบวบคอยพยุงไว้ มีเรือโยงลากจูงมาจากปากน้ำโพ เพื่อนำส่งโรงเลื่อยแปรรูปรายทาง และมาสิ้นสุดที่กรุงเทพฯ

ระหว่างทางยามค่ำ แพเหล่านี้จะแวะพักนอน เด็กชายชานาลูกแม่น้ำซึ่งว่ายน้ำเก่งกว่าปลาจะสนุกกับการว่ายน้ำเกาะแพแล้วกระโดดน้ำเล่น ที่กล้าหนอยก็ไปคุยกับกัปตันคุมแพที่กำลัง หุงหาอาหารเย็น หากถูกใจอาจได้ของป่าเป็นรางวัลนำมาอวด เพื่อนฝูงต่างตื่นเต้นกันมากเพราะเกิดมาไม่เคยเห็น

“มีบางครั้งอาจได้หายเส้นโตไปฝากพ่ออีกด้วย”

เสาร์อาทิตย์โรงเรียนหยุด เด็กชายชานาจะสนุกสนาน ด้วยการไปตกเบ็ด โดยไปไล่จับตั๊กแตนตัวเล็กเป็นเหยื่อล่อปลาหมอนา แล้วชวนกันไปที่ชายทุ่งหลังบ้าน โดยไม่ลืมสะพายข้องไปด้วย

มองหาร่มไม้ชายทุ่งที่เงียบสงบ ปลาหมอนาตัวโตจะพากัน มาหาแมลงกินตามหัวคันนาและป่าหญ้าขึ้นต้น มองหาช่องว่างกลาง ป่าหญ้าป่าข้าวขึ้นต้น แล้วหย่อนเบ็ดลงไป ไกลตัวเบ็ดที่เกี่ยวเหยื่อ หาดะกั่วเส้นเล็กม้วนมัดไว้ด้วยพอให้เหยื่อจมน้ำ มิฉะนั้นเหยื่อจะ ปีนหนีการจมน้ำไปอยู่ยอดหญ้ายอดข้าว

เพ่งสายตาไปที่ทุ่งกลมลอยน้ำ พอทุ่งจมน้ำลดลงไป ริม กระตุกวัดเบ็ดขึ้นทันทีอย่างฉับไว มีปลาหมอนาตัวอ้วนมันจุกอก ดิ้นกระเด่ว ๆ อยู่ปลายเบ็ด รีบจับปลดออกจากเบ็ดยัดลงข้อง อย่าลืมระวังกริบหลังอันคมกริบไว้ด้วย อาจทำมือเอาเลือดโชก

ประเดี๋ยวเดียวก็ได้พอกินพอแกง อยากกินแกงส้มผักบุ้ง ก็แวะเก็บเอาแถวนี้มีออกเยอะไป ทอดยอดยาวอวบอ้วน หรือหาก อยากกินแกงส้มผักกระเฉดก็ออกไปกลางนา น้ำลึกเด็ดเอามาให้แม่

ฝีมือแกงส้มของแม่เด็ดขาดนัก แม่จะเอาเนื้อปลาต้มสุก แกะ ก้างออกให้หมด แล้วโขลกกับน้ำพริก ถึงพริกถึงกระชาย ถึงปลาร้า น้ำแกงส้มจะขึ้นคลักหอมหวานนุ่มนวลโดยไม่ต้องพึ่งผงชูรส

เช้าวันหนึ่งพ่อชวนเด็กชายชานาออกไปชายทุ่งหลังบ้าน



จะไปตัดไม้ไผ่สี่สูกเอามาทำ**ชานาง** พ่อบอกว่า “อีกไม่นานปลาสร้อย
จะขึ้นเองเตรียมจับปลาสร้อยเอามาหมักทำน้ำปลาไว้กิน”

**พ่อตัดไม้ไผ่ยาวสักสองเมตร จักเป็นตอกหนา ๆ แล้วสาน
เป็นตะแกรงตาเล็ก ๆ ขนาดเอาดินสอดำลอดได้**

“ตาขนาดนี้กำลังพอดี หากตาใหญ่กว่านี้ปลาสร้อยมันจะ
ลอดออกไปหมด” พ่อบอก

เมื่อสานเสร็จ จะเป็นตะแกรงผืนใหญ่สี่เหลี่ยมด้านเท่า
ให้หาไม้ไผ่ใหญ่หนาแข็งแรงหน่อย กว้างขนาดสักสองนิ้วมาประกบ
ทำขอบทั้งบน-ล่างทั้งสี่ด้าน แล้วเอาตอกเหนียวมัดเป็นเปลาะ ๆ
ให้แน่น

เสร็จแล้วให้พับครึ่งด้านใดด้านหนึ่งเข้าด้วยกัน แล้วมัด
ด้วยตอกให้แน่นเป็นพิเศษเช่นกัน ส่วนด้านตรงข้ามจะเหยียดตรง
มองดูจะเป็นรูปสามเหลี่ยมก้นลึก

ทางด้านเหยียดตรงกว้างสองเมตรนี้ให้หาไม้รวกลำโต ๆ
หน่อย ยาวสักสามเมตรครึ่ง เอาโคนเสียบเข้าไปที่ก้นชานางให้ปลาย
ถ่างออก แล้วใช้ตอกมัดให้แน่นหนา ทำเป็นมือดึงชานางเท่านี้ก็เสร็จ
ได้ชานางสำหรับดักปลาสร้อยได้หนึ่งอัน

ยามน้ำหลากเต็มฝั่งเจ้าพระยา ชายฝั่งบางช่วงบางตอน
จะเต็มไปด้วยป่าไผ่น้ำ ดอกเหลืองคล้ายดอกแคแต่เล็กกว่ามาก
เอามาลวกจิ้มน้ำพริกกะปิหวานอร่อยมาก

พระเอกเลิกบ้านนอกเคยเอามาผูกเป็นเพลงร้องเกี่ยวนางเอก ทำนอง “รานิเกริง” ในช่วงท่อนลงที่ว่า

“ไอ้แม่ดอกโสนบานเช้า แม่ดอกคัตเค้าบานเย็น ถ้ารักพี่จริงอย่าปล่อยให้พี่ตายทั้งเป็น”

พลางชายตาไปทางแม่ยก เล่นเอาแม่ยกแทบหัวใจวาย

แต่ตามความเป็นจริงแล้ว โสนนี้ดอกเหลืองเหล่านี้ดอกจะบานตอนเย็นใกล้ค่ำ ตอนเช้าดอกจะหุบ ส่วนดอกคัตเค้านี้ดอกจะบานตอนเช้ารับน้ำค้างยามพระอาทิตย์ขึ้น ส่วนตอนเย็นดอกจะหุบ

“มันสวนทางกันไปหมด สงสัยกลอนพาไปอย่างว่านั่นแหละ”

พอจะถางป่าโสนน้ำเป็นช่องโค้งกว้าง แล้วเอาไม้ไปปักเป็นระยะ ๆ โค้งครึ่งวงกลม แล้วผูกมัดยึดติดกันให้แน่นหนา ทำเป็นคอกกันมิให้ชนางเลื่อนไหลไปตามน้ำ

แล้วไปตัดกิ่งข่อยสดใบดก หรือยอดไผ่ใบหนาแน่นสด ๆ เอามาสระลงในชนางให้เต็ม แล้วใส่ชนางลงไปแช่จมไว้ในคอกที่ทำไว้ ไผ่ไม้สดจะถ่วงชนางให้จมน้ำจนมิดทั้งไว้อย่างนั้น ข้ามคืนข้ามวันให้เป็นที่อาศัยพักนอนของปลานานาชนิด

เมื่อน้ำเริ่มลด ปลาตะเพียนเกล็ดขาวและปลาสวายที่ออกลูกออกหลานกันเต็มทุ่งจะรู้โดยสัญชาตญาณว่าน้ำในทุ่งกำลังจะเหือดแห้ง จึงพากันออกจากทุ่งว่ายน้ำย้อนคลองออกไปแม่น้ำ

นับแต่อดีต

"รากแก้ว" แห่งวิถีชีวิตชาวไทย

ผูกพันลึกซึ้งกันมาช้านานกับ "รวงข้าว"

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "ชาวนา"



เด็กชายชาวนา จะพาท่านผู้อ่านย้อนไปสัมผัส

ความซุกซนของเด็กบ้านนอกลูกชาวนา

กับวิถีชีวิตชนบทความเป็นชาวนาไทย

ที่เด็กาในยุคนี้อาจไม่เคยรู้จัก แต่สนุกไปด้วยไม่รู้ตัว

และเด็กา เมื่อนานมาแล้ว ต้องแอบอมยิ้ม



เพราะความเป็นไทย

ยังคงฝังรากลึกเป็นรากแก้วขึ้นดีที่น่าภาคภูมิใจ

ให้คนรุ่นหลังได้สืบทอดและเติบโต

อย่างภาคภูมิใจในความเป็นไทย

ต่อไป

